

ახალი პანათილეა

11-17.06.2020

№21 (895) გამოდის 1998 წლიდან

www.akhaliganatleba.ge

გამოსდების დრო და თარიღი სწობილია

ერთიანი ეროვნული გამოცდების, საერთო სამაგისტრო გამოცდებისა და სტუდენტთა საგრანტო კონკურსის ჩატარების თარიღები და წესები განისაზღვრა

ახალი კორონავირუსის გავრცელების პრევენციის მიზნით, გამოცდებში მონაწილეთა ჯანმრთელობის მაქსიმალური დაცვისა და, ამავე დროს, საგამოცდო პროცესის სრულყოფილად წარმართვის უზრუნველსაყოფად, პრემიერ-მინისტრის ხელმძღვანელობით მოქმედ უწყებათაშორის საბჭოში შემავალი სამინისტროების კოორდინირებული მუშაობით, განისაზღვრა ერთიანი ეროვნული გამოცდების, საერთო სამაგისტრო გამოცდებისა და სტუდენტთა საგრანტო კონკურსის ვადები და უსაფრთხოდ ჩატარების წესები.

2020 წლის ერთიანი ეროვნული გამოცდები აბიტურიენტებისთვის 6 ივლისს დაიწყება და 25 ივლისს დასრულდება, საგრანტო კონკურსი 25 ივლისს გაიმართება, ხოლო სამაგისტრო გამოცდები 1-ელი აგვისტოდან 4 აგვისტოს ჩათვლით ჩატარდება.

2020 წლის საგამოცდო პროცესის მაქსიმალურად სრულყოფილად წარმართვის მიზნით, განათლების, მეცნიერების, კულტურისა და სპორტის სამინისტრომ, შეფასებისა და გამოცდების ეროვნულ ცენტრთან და სხვა უწყებებთან ერთად, კორონავირუსის პანდემიად გამოცხადების პირველივე დღიდან, აქტიური მუშაობა დაიწყო. შეიქმნა საორგანიზაციო ჯგუფი, რომელშიც ასევე ჩართულია: საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტრო, თბილისის მერია, საქართველოს რეგიონული განვითარებისა და ინფრასტრუქტურის სამინისტრო, საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან დევნილთა, შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო, საქართველოს იუსტიციის სამინისტრო (სპეციალური პენიტენციური სამსახურის მსჯავრდებულთა რესოციალიზაციარეაბილიტაციის დეპარტამენტი); სს ?ელასი და სს ?ნერგო-პრო ჯორჯია. უწყებები, საკუთარი კომპეტენციის ფარგლებში, მუდმივ რეჟიმში მუშაობენ საგამოცდო პროცესთან დაკავშირებულ სხვადასხვა საკითხზე.

➔ დაავადებათა კონტროლისა და საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის ეროვნული ცენტრის რეკომენდაციების შესაბამისად, გამოსაცდელთა და მეთვალყურეთა დაშვება მოხდება მხოლოდ ყოველი საგამოცდო სექტორის ფართობის 50%-ზე. საგამოცდო ცენტრების თითოეულ სექტორში, წელს, 10 გამოსაცდელზე მეტი არ დაიშვება. ყოველი სამუშაო მაგიდა, წინა მხრიდან, აღჭურვილი იქნება გამჭვირვალე დამცავი ფარით/ბარიერით; მაგიდებს შორის, სიგანეში, დაშორება იქნება 2 მეტრი, ერთმანეთის მიმდევრობით განლაგებულ მაგიდებს შორის მანძილი კი – 1 მეტრი.

➔ შეფასებისა და გამოცდების ეროვნული ცენტრი, თითოეულ გამოცდაზე, ყოველ გამოსაცდელს შესთავაზებს პირბადეს (სურვილის შემთხვევაში, გამოსაცდელს შეუძლია მოიტანოს საკუთარი პირბადე). აბიტურიენტები საგამოცდო ცენტრის შესასვლელშივე გაივლიან თერმოსკრინინგს.

გამოსაცდელებმა უნდა იხელმძღვანელონ დაავადებათა კონტროლისა და საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის ეროვნული ცენტრის მიერ მკაცრად განსაზღვრული მითითებებით:

➔ მაქსიმალურად დაიცვან სოციალური დისტანცია;

➔ მუდმივად ეკეთათ პირბადე როგორც გამოცდებზე რეგისტრაციის დროს, ასევე გამოცდების მიმდინარეობისას;

➔ მითითების შემთხვევაში, დაიმუშაონ ხელები ადგილზე განთავსებული სადეზინფექციო ხსნარით;

➔ თან იქონიონ პირადობის დამადასტურებელი დოკუმენტი და საგამოცდო ბარათი; ასევე, სურვილის შემთხვევაში, სამედიცინო პირბადე, წყალი პლასტმასის ბოთლით და გელიანი (ე.წ. ტუშის) შავი ფერის კალამი 0,5-0,7 მმ. ბურთულიანი წვერით.

ამ ჩამონათვალის გარდა, სხვა პირადი ნივთების მოტანა არ არის რეკომენდებული, რათა მაქსიმალურად შემცირდეს ნივთებიდან დაავადების გადატანის/გავრცელების რისკი. შეფასებისა და გამოცდების ეროვნული ცენტრი სთხოვს გამოსაცდელებს, გაითვალისწინონ ეს რეკომენდაციები.

ახალი კორონავირუსის გავრცელების პრევენციასთან დაკავშირებული წესების დარღვევის შემთხვევაში (ნიღბის მოხსნა, სოციალური დისტანციის დარღვევა და უარი ხელების დამუშავებაზე), აბიტურიენტი მიიღებს შენიშვნას, ამ წესების ხელმეორედ დარღვევის შემთხვევაში კი, მოიხსნება გამოცდიდან.

უსაფრთხოების ზომებიდან გამომდინარე, საგამოცდო სივრცეების კონდიციონერით გაგრილება მოხდება მხოლოდ სესიის დაწყებამდე და გამოირთვება გამოსაცდელის დარბაზში შესვლის წინ. სესიებს შორის პერიოდში ადგილზე ჩატარდება სპეციალური სადეზინფექციო სამუშაოები.

დაავადებათა კონტროლისა და საზოგადოებრივი ჯანდაცვის ეროვნული ცენტრის მიერ ასევე შემუშავდა: საგამოცდო ცენტრებიდან მიღებული ნამუშევრების უსაფრთხოდ დამუშავების, საგამოცდო ცენტრების დალაგების, სანიტარიული კვანძის/საპირფარეშოების დალაგება/დეზინფექციის, ცენტრის პერსონალის მუშაობის, თერმოსკრინინგისა და გამოსაცდელთა გამოცდაზე დაშვების პირობები. აღნიშნული რეკომენდაციები იხილეთ ჯანდაცვის სამინისტროს ოფიციალურ ვებგვერდზე.

შეფასებისა და გამოცდების ეროვნული ცენტრი კიდევ ერთხელ შეახსენებს გამოსაცდელს ჩაბარების მსურველებს, რომ სიახლეები შეეხება მხოლოდ გამოცდებზე მოქცევის წესებს და არა მათ ფორმატს ან შინაარსს.

წინა წლების მსგავსად, საგამოცდო ცენტრები იქნება შემდეგ ქალაქებში: თბილისში, რუსთავეში, გორში, ახალციხეში, თელავში, ქუთაისში, ბათუმში, ზუგდიდში, ფოთში, ოზურგეთსა და ხულოში.

საგამოცდო ცენტრებში, მთელი საგამოცდო პროცესის განმავლობაში, იმუშავებენ სამედიცინო და პოლიციის პუნქტები. საგამოცდო პროცესი ჩაინერგება ვიდეოკამერებში.

➔ მასწავლებელთა კომპეტენციის დასადასტურებელი ტესტირების შესახებ ინფორმაციას განათლების, მეცნიერების, კულტურისა და სპორტის სამინისტრო საზოგადოებას უახლოეს მომავალში აცნობებს.

მათ გარეშე ჩვენი ბავშვობას არ იქნებოდა ასე ფერადი

მეც. ზაფხულის მეგობრებიც ხომ სხვანაირად მზიხელები ახიან, ზაფხულის თამაშებსაც სხვანაირი სიღალე და უდახელობა ახლავს.

და საზაფხულო წიგნები?! თავად ხმდ იჩრე და იმეგობრებ, ისინი ხომ სავადებულო სახელმძღვანელოებს ახ ჰგვანან, თითქოს მთელი წელი გველოდებოდნ, თავის დაუინყაში ამბებით, მზიხელი და ფათუხაიანი თავგადასავლებით, ხისი წყალობითაც ჩვენი სინამდვილე უფრო საინტერესო და მზავადეუროვანი ხდება. ჩამდენი ორნი მისწავლია და გამომიყენებია ამ თავგადასავლების წყალობით. წიგნებიც გველოდებოდნ, ხმდ დაგვიმეგობრდნენ და მთელი ცხოვრება გვიმეგობრდნენ. ახასდხის მიგვაკოვებენ, ცხინშიც გაგვასხენებენ თავს და მძიმე ძხმსაც გაგვიწვიან დახმავების ხელს.

მაშინ ამ ყველაფერს ვეი ვხვდებოდნ, წლები ხმდ

გავიდა მეჩე მიხვდი. ჩამდენი ჩამ გამაგებინეს ერთ წამში, ერთი გვეხდით თუ წინადადებით, თან ისე უცბად, ხის გაგებასაც წლები დასჭირდება და ჩამდენი უნდა ველოდოთ წლები.

აი, ისე დადგა ზაფხული. ყოველი ზაფხულის დამდეგს, განსაყუთიებით მინდება ჩემს ბავშვობაში დაბრუნება იმ ბედნიერ დღეებთან და წიგნებთან, ისინი ხომ ერთმანეთის გაჩემე ახ ახსებობენ და მათ გაჩემე ჩვენი ბავშვობაც ახ იქნებოდა ასე ფერადი.

ქნესტ ჰუმინგუის "მობუცი და ზღვა", მაჩე ცვენის და გუჩამ ჩრეულიშვილი – ეს ის ნანახმოები და მწეხლები ახიან, ხმდებმაც მოხახობისას ჩემზე დიდი მთაბეჭილება მოახდინეს და გთხოვთ, ხმდ ნაიკითხით.

ბაბა ნახაშიშვილი

მასხოვს, ხოგოი ველოდი ზაფხულს, დახვენებას, თავისუფლებას და თავგადასავლებს. ძხმს, ხოცა თითქმის ყველაფერს გაქეთება შეგიძლია, აჩავინ აჩაფერს გაძალებს, ქეჯასაც ნაქებად გაჩიგებენ. დღეებიც გძიელია, უხუნელი და ფეხადი. ზღვაც შენ გელოდება და მთაც, ცყეც და მდინახეც, დღეც და ღა-

კომპლექსური დავალება

მნიშვნელოვანი სიტყვა განათლების რეფორმაში

ლალი ჯალაია

ერთი თვეც არ გასულა განათლების სამინისტროს, განათლების კოალიციის, გაეროს ბავშვთა ფონდისა და განათლების მართვის საინფორმაციო სისტემის ერთობლივი პროექტის დაწყებიდან, რომელიც ისკოლის ფარგლებში ხორციელდება, მებრძო კომპლექსური დავალებების კრებულმა საკმაოდ დიდი ინტერესი გამოიწვია მასწავლებელთა შორის. უმრავლესობაში და ბევრი მათგანი ახლა მოსწავლეთა შეფასების ყველაზე რეალისტური საყრდენად კი მიიჩნევენ. ზოგადად, პროექტის მიზანი დისტანციური სწავლების ხელშეწყობა/გამარტივება და სწორედ

ამის გამო, კვალიფიციური ადამიანების მიერ, ეროვნული სასწავლო გეგმის მოთხოვნების მიხედვით, შექმნილი კომპლექსური დავალებები, კვირაში ერთხელ, EL.GE-ზე თავსდება და ნებისმიერი მსურველისთვის ხელმისაწვდომი ხდება. რატომ არის მნიშვნელოვანი კომპლექსური დავალებები, რომლებიც იმუშაონ მასწავლებლებმა და მოსწონთ თუ არა მოსწავლეებს ამ ტიპის დავალებების შესრულება – ამ კითხვებზე სასაუბროდ შევარჩიეთ რესპონდენტები, რომლებიც უშუალო მონაწილეები არიან კომპლექსური დავალებების დანერგვის პროცესის – ექსპერტი, მასწავლებელი და მოსწავლე.

ნიკო სილაბიძე
პროექტის „ახალი სკოლის მოდელი“ შინაარსობრივი კოორდინატორი და სკოლამდელი და ზოგადი განათლების დეპარტამენტის ეროვნული სასწავლო გეგმის განვითარების ექსპერტი

➔ „კომპლექსური დავალება ცენტრალური სიტყვაა განათლების რეფორმისთვის – მას ძალიან დიდი მნიშვნელობა აქვს იმისთვის, რომ მასწავლებლებმა შეცვალონ მოქმედების სტილი საკლასო ოთახებში – საკლასო ოთახის დონეზე ძირითადად განხორციელებული რეფორმა კი მოსწავლეზე ორიენტირებულ სწავლებას გულისხმობს.

იქიდან გამომდინარე, რომ სისტემისთვის კომპლექსურ დავალებებს ასეთი მნიშვნელობა აქვს, სასურველია ხარისხიანი კომპლექსური დავალებების ბანკიც არსებობდეს სისტემაში, რომლის გათვალისწინებითაც მასწავლებლები, ნიმუშებზე დაყრდნობით, თვითონვე შეძლებენ, ერთი მხრივ, ანალოგიების შექმნას (როგორც წესი, ამ მხრივ, ნიმუშებზე უკეთ არც ერთი გზამკვლევი არ მუშაობს) და, მეორე მხრივ, თვითონ იმ დავალებების გამოყენებას და საკუთარ პრაქტიკაზე მორგებას. ამ მნიშვნელოვანი ამოცანის შესრულების მოკავშირედ სამინისტროს გამოუჩნდა საზოგადოებრივი ორგანიზაცია – კოალიცია განათლება ყველასთვის, რომელმაც ასეთი ნაბიჯი გადადგა – პანდემიის ვითარებაში მოიზიდა დონორები და დაიქირავა მასწავლებლები, რომლებიც ათი საგნის მიმართულებით, პროექტის ისკოლა ფარგლებში, დაახლოებით, ერთი თვის განმავლობაში ქმნიან კომპლექსური დავალებების ძალიან კარგ ნიმუშებს.

კომპლექსური დავალების გავლენა მოსწავლეზე ძალიან დიდია. კონსტრუქტივისტული საგანმანათლებლო პრინციპები პირდაპირდამპირ კავშირშია ამ დავალებებთან.

➔ ბავშვი, როდესაც კომპლექსურ დავალებაზე მუშაობს, აქტიურია, ანუ თვითონ არის ჩართული შემოქმედებით პროცესში, რაც აუცილებელი ნინაპირობაა იმისა, რომ ცოდნა მიიღოს. პასიურ მდგომარეობაში ბავშვი ცოდნას არ იღებს – ეს მნიშვნელოვანი პრინციპია.

➔ მეორე მნიშვნელოვანი პრინციპი არის ის, რომ კომპლექსური დავალებები საშუალებას გვაძლევს, მოსწავლეს ნაცნობი ფენომენიდან უცნობის სწავლაში დავხმავდეთ. თვითონ კომპლექსური დავალების პირობა: შექმენი ბუკლეტი, ცხრილი ან დადგი დრამა – ეს მოსწავლისთვის ნაცნობი კონტექსტია, რომლის მსგავსი რამ მანამდეც გაუკეთებია სხვადასხვა საგანში ან, თუნდაც, ბაღში... მაგრამ, როცა მას ამ ტიპის დავალებების ფორმატში სასწავლო მასალის გააზრებას ვთხოვთ, ეს ტრანსფერი სწორედ ნაცნობი ფენომენიდან უცნობის სწავლაში ეხმარება. ეს კი, აუცილებელი პრინციპია კონსტრუქტივისტული სწავლებისა. სწავლა უნდა იყოს ნაცნობიდან უცნობისკენ – წინარე ცოდნაზე დაყრდნობით ხდებოდეს ახლის კონსტრუირება.

➔ მესამე მნიშვნელოვანი პრინციპი, რაც ამ ფორმატის დავალებების შესრულებასთან არის კავშირში, სასწავლო მასალის ცხოვრებისეულ კონტექსტებთან დაკავშირებაა. კომპლექსური დავალების პროექტებით ყოფით ცხოვრებას უკავშირებენ იმას, რაც თეორიულად ისწავლეს, გამოდის, რომ აქცენტი კეთდება არა მარტო რაიმეს დამახსოვრებაზე ან პროცედურებზე, არამედ მის სიღრმისეულ გააზრებაზე. ეს იმას ნიშნავს, რომ ნებისმიერი ცოდნის (ცოდნის სამივე კატეგორიაზე – დეკლარატიული, პროცედურული და ფუნქციურ-პირობითი) ცხოვრებისეულ კონტექსტებთან დაკავშირებას უნდა იყოს ხელს.

➔ მეოთხე პრინციპი – ამ დავალებების შესრულებისას დიდი ყურადღება ექცევა სწავლის სწავლას. მხოლოდ ის კი არ არის მნიშვნელოვანი რას ვასწავლით, არამედ – როგორ სწავლობს ბავშვი. ამ დავალებებზე მოსწავლე საკმაოდ ხანს მუშაობს, მასწავლებელი ესაუბრება, რეკომენდაციებს აძლევს როგორ გააკეთოს. სწავლების სტრატეგიებზე მუშაობა კი, თანამედროვე განათლების სისტემისთვის უმნიშვნელოვანესი ასპექტია.

➔ და მეხუთე – ეს დავალებები ცოდნათა ორგანიზებას და უთიერთდაკავშირებას უწყობს ხელს, რაც მხოლოდ ჩვენი სკოლის პრობლემა არ არის, მსოფლიო პრობლემაა. ბავშვი უამრავ რამეს სწავლობს, მაგრამ მერე ამის ერთმანეთთან დაკავშირება უჭირს. მაგალითად, შეიძლება ვერ მიხვდეს, რომ „აბო თბილისის ნამებში“ ნახსენები არაბები, იგივე არაბები არიან, რომელთა შესახებაც ისტორიის წიგნებში სწავლობენ. ამ შემთხვევაში, კომპლექსური დავალება სწორედ ამ დანაწევრებული ცოდნის ურთიერთდაკავშირებასა და კომპლექსურად აღქმას უწყობს ხელს – გამამთლიანებლის როლს ასრულებს.

ხუთივე საგანმანათლებლო პრინციპი ეროვნულ სასწავლო გეგმაში განსაზღვრულია როგორც კონსტრუქტივისტული, მოსწავლეზე ორიენტირებული სასწავლო პროცესის არსი. ცოდნათა დაკავშირება ან გამამთლიანება, სწავლის სწავლა, აქცენტი სამივე კატეგორიის ცოდნაზე, ნაცნობიდან უცნობისკენ სვლა და აქტიური შემოქმედებითი პროცესები, მოკლედ, ეს ფენომენი ისეა მოფიქრებული და დალაგებული კომპლექსურ დავალებებში, რომ თუნდაც ძალიან მარტივი დავალებით მარტივ საკითხზე – სწავლების ეს პარადიგმა რეალიზებული გამოდის საკლასო ოთახში.

კომპლექსური დავალება „ნამდვილი“ ცოდნის შეფასების საშუალებას იძლევა. მართლა იცის ბავშვმა? ალბათ, გსმენიათ ეს დილემა. შეიძლება იცის ისეთი რამ, რაც ხვალ აღარ ემასსოვრება, ასეთი ცოდნა უხარისხოა. აი, კომპლექსური დავალება კი, ბავშვს არც მოტყუების საშუალებას აძლევს (იმითომ რომ თვითონ არის საკუთარი შექმნილის პრეზენტატორი როლში) და ვერც ვერაფერს დამალავს. ყველაზე მთავარი – იქ რაც ნარმოჩნდება, ეს არის ნამდვილი ცოდნა. თუ გვინდა, რომ თავი არ მოვიტყუოთ და მოსწავლის ნამდვილი ცოდნა შევაფასოთ, კომპლექსური დავალება ამის მშვენიერ მანქანა იძლევა და მჯერა, რომ ამ სემსტრშივე ფართოდ იქნება გამოყენებული მოსწავლეთა მიღწევების შესაფასებლად. უმთავრესად, მაინც, განმავითარებელი შეფასებისთვის, რომ მივხვდეთ რა არ შექმნილი მას გუშინ და რა შეუძლია დღეს და არა იმისთვის, რომ ჩავუშაფრდეთ და ნიშანი დავაკლოთ. თუმცა, ცხადია, განსაზღვრული შეფასებისთვისაც, ანუ ნიშნის შეფასებისთვისაც ნამდვილად შეიძლება ამ დავალებების გამოყენება.

როდესაც მასწავლებელი სასწავლო საკითხს დააანონსებს, იქვე, ამ საკითხთან ერთად, უნდა დააანონსოს კომპლექსური დავალებაც, რომლის შესრულებითაც ბავშვს შეეძლება ამ საკითხთან დაკავშირებით შექმნილი ცოდნის დადასტურება. თუმცა, ამ დავალებებით მხოლოდ ცოდნის შემოწმება არ ხდება, ასევე გადამწყვეტია ცოდნის აგება-კონსტრუირების თვალსაზრისითაც. მასწავლებელმა თავიდანვე იცის, როგორი უნდა იყოს დავალება, რა დრო დასჭირდება ამას – ოთხი, ხუთი, შვიდი გაკვეთილი. ამ ხნის განმავლობაში ის მოსწავლეს ეხმარება, ამზადებს, რომ დავალება კარგად შეასრულოს. ყურადღებები ისიც, რომ დროს არავინ უკონტროლებს და უთვლის, მთავარია, ეს დავალება კლასში ყველა მოსწავლემ ხარისხიანად შეასრულოს. მხოლოდ ამის შემდეგ გადავლენ ახალ საკითხზე, შესაბამისად, ახალი კომპლექსური დავალებისთვის დაიწყებენ მზადებას.

როდესაც მასწავლებელი „ახალი სკოლის მოდელის“ ფარგლებში, კურიკულუმებს ქმნიან, წინასწარ განსაზღვრავენ კომპლექსური დავალებების რაოდენობას. მაგალითად, თუ მასწავლებელი ათი საკითხის სწავლებას გეგმავს კლასში, შესაბამისად, 10 კომპლექსურ დავალებას განვახორციელებთ. ეს ხდება საათობრივი დანაწილების ეკვივალენტურად იმითომ, რომ ჭკუთი-ექვსი გაკვეთილი მაინც სჭირდება ხოლმე თითო დავალების შესრულებას. თუმცა, დროს ასე მკაცრად არ უყურებენ, რადგან უმჯობესია, ათიდან შვიდი შესრულდეს, მაგრამ ხარისხიანად. აქცენტი სწორედ ამაზე კეთდება – ყველა მოსწავლემ მეტ-ნაკლებად სრულყოფილად შეასრულოს კომპლექსური დავალება.

მესამე თაობის ეროვნულ სასწავლო გეგმაში ის ხუთი საგანმანათლებლო პრინციპია მოთხოვნილი, რომლებზეც უკვე ვისაუბრეთ და ყველა სკოლა უნდა სცადოს ამის გაკეთება. „ახალი სკოლის მოდელი“ მესამე თაობის ეს-ს დანერგვაზე ორიენტირებული, უშუალოდ მის საკლასო ოთახში რეალიზებაზე მუშაობს. ამიტომაც მოხდა, პროექტის ფარგლებში, კომპლექსური დავალების ასეთი ფორმატის შემუშავება და იმ ტიპის კური-

კულუმების შექმნა, რომელიც ხელს უწყობს ეროვნული სასწავლო გეგმის მოთხოვნების პრაქტიკულ რეალიზებას. პროექტი, 2024 წლამდე, ყველა სკოლას მოიცავს, სექტემბრიდან კი, უფრო მეტად მასობრივი გახდება, ვიდრე ეს მიმდინარე სასწავლო წელს იყო. ამიტომ ძალიან მნიშვნელოვანია ისკოლის რეკონსტრუქციის, რომელიც სარგებლობაც ყველას დღესვე შეუძლია.

ლელა ნურშვილი
გორის №12 საჯარო სკოლის სამოქალაქო განათლების მასწავლებელი

➔ კომპლექსური დავალება მოსწავლის მიერ შემოქმედებითად შექმნილი პროდუქტია და ასეთი ტიპის დავალებები ხელს უწყობს მოსწავლეთა მალაქის სააზროვნო უნარების განვითარებას. მოსწავლე თვითონაც შემოქმედებითად უდგება ამ პროცესს და ხდება ცოდნის აღმოჩენილი. ამავე დროს, მას კრიტიკული აზროვნების უნარი უვითარდება და შესაძლებლობა აქვს თავისი პროდუქტის გასიტყვების. უფრო მარტივად რომ ავხსნა, ეს არის დავალება, რომლის ფარგლებშიც, მოსწავლე დამოუკიდებლად იღებს ცოდნას სხვადასხვა მიმართულებით, შემდეგ აერთიანებს და, გაანალიზების საფუძველზე, შემოქმედებითად ქმნის კომპლექსური დავალების პროდუქტს, რომლის პრეზენტაციასაც შემდეგ თვითონ აკეთებს და, პარალელურად, ახდენს თვითშეფასებას. შექმნილი პროდუქტი შეიძლება იყოს ბუკლეტი ან პატარა სოციალური რეკლამა, ან სულაც რაიმე მიმართვა, რომელიც კონკრეტული პრობლემის გადაჭრას ემსახურება და ა.შ.

თემა შედგება ცნებებისგან, ყველა ცნება კი – თავისი კომპლექსური დავალებისგან. მასწავლებელი აცნობს მოსწავლეს კომპლექსური დავალების არსს – მაგალითად, შექმენი ბუკლეტი ჯანსაღი ცხოვრების წესის პოპულარიზებისთვის. მოსწავლე მუშაობს ამ თემაზე. ვერ, რა თქმა უნდა, მოიძიებს მასწავლებლის მიერ მითითებულ მასალებს (რომელსაც ჩვენ ლინკების სახით ვუთითებთ, რადგან ამ ინფორმაციაზე დაყრდნობით უნდა იმუშაოს დამოუკიდებლად). მასწავლებელი აუცილებლად აძლევს მითითებებს, რა უნდა გამოიყოს, რაზე გააკეთოს აქცენტი – რა არის საჭირო იმისთვის, რომ საზოგადოება გახდეს ინფორმირებული ჯანსაღი ცხოვრების წესის შესახებ. შემდეგ, მოსწავლე თავისი ფანტაზიით აგებს დავალებას, ამ შემთხვევაში, აღნიშნულ ბუკლეტს აფორმებს, ათავსებს ინფორმაციას, რომელიც მასწავლებლის მითითებით მოიძია. თავისთავად, მოსწავლე ამ დავალებას არ ქმნის ერთ ან ორ დღეში, დავალების შესაქმნელად ეტაპობრივად ემზადება და ხანგრძლივად მუშაობს. საბოლოოდ, დასრულებული მასალას/პროდუქტს აცნობს კლასს. ეს ძალიან მნიშვნელოვანი ნაწილია – კლასში მსჯელობა. თავის თავს კრიტიკულად უყურებს, ცდილობს ობიექტურად შეაფასოს, ამ პროდუქტის შექმნის დროს, რა გაუჭირდა, რა იყო ადვილი, რა დასჭირდა იმისთვის, რომ სრულყოფილი ყოფილიყო პროდუქტი – ამით აკეთებს თვითრეფლექსიას. შემდეგ ისმენს სხვების პრეზენტაციას, აანალიზებს და საკუთარ თავს უსვამს შეკითხვას – მე რომ თავიდან ვინცებდე ამის კეთებას, რას შევცვლიდი, რას გავაუმჯობესებდი, რა იქნებოდა უკეთესი, ჩემს ბუკლეტში რომ შემეტანა ა.შ.

პანდემიის პერიოდში ჩვენი კომუნიკაცია მოსწავლეებთან შეზღუდულია (20-25 წუთი გრძელდება ხოლმე ონლაინ გაკვეთილები), ამიტომ ძალიან მნიშვნელოვანია, რომ მასწავლებელმა ისეთი ტიპის დავალება მისცეს მოსწავლეს, რომელსაც თავად შეასრულებს დამოუკიდებლად. ის მითითებები,

კომპლექსური დავალება

რომელსაც კომპლექსური დავალებების პირობაში ვაძლევთ მოსწავლეებს, მკაფიო რეკომენდაციებია, როგორ შეასრულონ დავალება და რა გამოიყენონ.

➔ საერთოდ, კომპლექსური დავალების პირობის ჩარჩო სამი ნაწილისგან შედგება: ერთ დავალებაში თვითონ კომპლექსური დავალების პირობას ვაძლევთ; შემდეგ ნაწილში ხაზგასმულია, რას ვითხოვთ მოსწავლისგან, რას უნდა მიაქციოს დავალების შესრულებისას ყურადღება; მესამე ნაწილში ვწერთ იმ მითითებებს, რომლებიც დავალების შესრულების პროცესში უნდა გაითვალისწინოს მოსწავლემ – რა უნდა წარმოაჩინოს ნაშრომში თვალსაჩინოდ. ასევე მნიშვნელოვანია ტექნოლოგიური უნარების განვითარებასა და გამოყენებას მიაქციოთ ყურადღება, ამიტომ მოსწავლეებს ხშირად ისეთ დავალებებს ვაძლევთ, სადაც ციფრული რესურსის გამოყენებას შეძლებს.

➔ მნიშვნელოვანია, მოსწავლეს დავალების შესასრულებლად მივცეთ ინსტრუქციები და არ დავტოვოთ ზღვა ინფორმაციის სივრცეში, სადაც გაუჭირდება შესაბამისი ინფორმაციის სწორად გამოყენება. ამიტომ, კომპლექსური დავალების შესასრულებლად, ვუზღვევთ/ვუთითებთ იმ ლინკებს, რომლებიც მოსწავლეს ინფორმაციის სწორად მოძიებაში დაეხმარება. ამით მის დროსაც ვზოგავთ, რომელიც შეიძლება არასწორი ინფორმაციის ძიებაში გაეფლანგოს და, კონკრეტული ჰიპერლინკების დაკონკრეტებით, სწორ მიმართულებას ვაძლევთ სამუშაოდ. ხშირად, ამ ლინკებს მასწავლებლები თვითონ ვქმნით იმიტომ, რომ ჩვენი ხმით წარმოთქმული დავალების შესრულების ინსტრუქცია უფრო ზუსტია და სახალისოა მათთვის, განსაკუთრებით, პირველ-მეოთხე კლასებში.

თავისთავად, კომპლექსურ დავალებას კლასში ყველა მოსწავლე ასრულებს, პანდემიამდე, საკლასო ოთახში, ჯგუფებშიც ასრულებდნენ. „ახალი სკოლის მოდელის“ ფარგლებში, მასწავლებლები თვითონ ვქმნიდით კომპლექსური დავალების პირობას, ხოლო პროდუქტის შექმნელები არიან მოსწავლეები. ეს პროდუქტი აუცილებლად ხელშეხსნები უნდა იყოს.

ყველაზე მართალი პასუხი, რა მნიშვნელობა აქვს კომპლექსურ დავალებას, ჩემი აზრით, არის ის, რომ კომპლექსური დავალებები მოსწავლის ღრმა მეხსიერებაში რჩება. ნებისმიერი თემა როდესაც მუშავდება, ამ თემის ფარგლებში, მოსწავლეს ვაძლევთ კომპლექსურ დავალებას, ის რეალურად ფიქრობს და აზროვნებს, როგორ მიუდგეს შემოქმედებითად პროცესს.

ძალიან დიდხანს არ ავიწყდება თავისი შექმნილი რამ, ანუ ის, რაშიც შრომა ჩადო და რაზეც იფიქრა. მის ღრმა მეხსიერებაში რჩება კომპლექსური დავალებებისთვის განხორციელებული აქტივობები და ინფორმაცია, რომელიც მოიძია და დაამუშავა. ამავდროულად, ამ ტიპის დავალებები ზრდის მოსწავლეთა მოტივაციას, უფრო და უფრო მეტი შემოქმედებითობა გამოაჩინოს, ინტერესი აღძრას და უბიძგოს, იაზროვნოს სხვაგვარად, თუნდაც, მაღალი სააზროვნო უნარებით. ყველაზე მთავარი კი, ჩემი აზრით, არის ის, რომ მოსწავლესთან მუშაობა საკლასო ოთახში უფრო ეფექტიანი ხდება. ბავშვი არ არის შეზღუდული – თავისუფალი და ლაღია, ამავე დროს, ამაყიც, როცა კლასის წინაშე გამოაქვს თავისი ნაფიქრით შექმნილი პროდუქტი.

საკლასო ოთახში პროცესი გაცილებით საინტერესოდ მიმდინარეობს – პირველ ნაწილში, მოსწავლეები ინდივიდუალურად მუშაობენ, მეორე ნაწილში კი, უკვე ჯგუფებში იკრიბებიან – ჯგუფი წარადგენს ნამუშევარს, განიხილავენ და გაკვეთილი ძალიან სახალისო პროცესი ხდება. ახლა, რაც ონლაინ სწავლებაზე გადავდით, ძირითადად, ციფრულ ტექნიკას ვეყრდნობით და, თავისთავად, დავალებების შესრულებისას, შესაბამის რესურსებს ვიყენებთ. მაგალითად, ხშირად ვიყენებთ რესურსს „ვსწავლობთ თამაშით“ და არა მხოლოდ ამ რესურსს, სხვადასხვა საშუალებებს, რომელიც პროდუქტის შექმნის შესაძლებლობას იძლევა. დისტანციური სწავლების დროს ეს ყველაფერი, ძირითადად, ინდივიდუალურად ხდება. თუმცა, დადებითი არის ის, რომ გაი-

ზარდა მშობელთა ჩართულობა. კონკრეტული პროდუქტის წარდგენა და გასიტყვება, თიმში, დაფის გაზიარებით ხდება ან ვიდეოჩანაწერს გვიგზავნიან მათ მიერ შესრულებული დავალების.

როგორც იცით, „ახალი სკოლის მოდელი“, დანერგვის გარდა, უკვე საბაზო საფეხურზეც გადადის. ამ თვალსაზრისითაც, მასწავლებლებისთვის ძალიან მნიშვნელოვანი რესურსია განათლების კოალიციის, განათლების, მეცნიერების, კულტურისა და სპორტის სამინისტროსა და გაეროს ბავშვთა ფონდის ახალი ერთობლივი საგანმანათლებლო პროექტი, დისტანციური სწავლების ხელშეწყობისთვის შექმნილი ონლაინ პლატფორმა – el.ge-ზე განთავსებული კომპლექსური დავალებები. რეალურად, ჩვენ ახლა ვსწავლობთ კომპლექსური დავალებების შექმნას. შესაბამისად, ეს საიტი გვაძლევს მიმართულებას, თუ როგორი ტიპის უნდა იყოს კომპლექსური დავალების პირობა. მასწავლებლებს შესაძლებლობა გვეძლევა, სახელმძღვანელოდ გამოვიყენოთ – გავცნოთ, გამოვიყენოთ და ანალოგიური შევქმნათ. ასევე, ამ პლატფორმის მთავარი ღირებულებაა ის, რომ თავად მოსწავლესაც შეუძლია, ჩამოტვირთოს დავალებები და დამოუკიდებლად გაეცნოს საჭირო მასალას, აქვეა თავმოყრილი რესურსები, რომელიც მასწავლებელსაც და მოსწავლესაც შეუძლებს ონლაინ სწავლა-სწავლების რეჟიმს, რომელიც, ცხადია, გარკვეულ სიძნელეებთანაა დაკავშირებული.

როდესაც ჩვენს საკლასო ოთახში სიახლეს ვწერავთ, მხოლოდ ერთ კონკრეტულ კლასზე კი არ ვფიქრობთ, არამედ პარალელურ კლასებზეც. ვითვალისწინებთ საერთო საჭიროებებს, რადგან ჩვენ მიერ შექმნილი დავალებები კოლეგებსაც და პარალელური კლასების მოსწავლეებსაც უნდა გამოადგეთ. ამიტომ, მნიშვნელოვანია, ამაზეც ვიფიქროთ. დანერგვისა და განხორციელების ეტაპზეც ერთმანეთს ვუზიარებთ აზრს, რამ იმუშავა, რამ არა, რომელი იყო წარმატებული. ამიტომ, ასეთი შეთავაზება, რასაც ახლა ეს საიტი აკეთებს, უმნიშვნელოვანესია მასწავლებლებისთვის და ვფიქრობ, ყველა კარგად გამოიყენებს ამ შესაძლებლობას, რადგან ძალიან კვალიფიციური სპეციალისტების მიერ შექმნილ რესურსზე გვაქვს ხელმისაწვდომობა, ეს საუკეთესო შესაძლებლობაა დავალებების გამოსაყენებლად და დასაწერად. ასეთი ტიპის დავალებები ნებისმიერი სკოლისთვის მნიშვნელოვანია, ვისთვისაც ხარისხიანი განათლება პრიორიტეტია, მით უფრო, როცა ეროვნული სასწავლო გეგმა გვაფლანგავს მსგავსი დავალებების დანერგვასა და განხორციელებას საკლასო ოთახში.

სალომე მიქელაძე
თბილისის ი. ვეკუას სახელობის ფიზიკა-მათემატიკური №42 საჯარო სკოლის მე-10 კლასის მოსწავლე

➔ კომპლექსური დავალებების ფორმატმა ძალიან დამაინტერესა, ჩამოთრია კიდევ. პირველ რიგში, იმიტომ, რომ ახალია, განსხვავებულია და, ჩემი აზრით, ძალიან სახალისოა. შესასრულებლად კომფორტულია იმიტომ, რომ მასწავლებელი გითითებს რესურსებს, რომელიც გეხმარება დავალების შესრულებაში. მუშაობ ამ რესურსის მიხედვით და სულაც არ არის საჭირო რამე ზეპირად იცოდე. დავალების ასეთი ფორმატი დიდ როლს თამაშობს განვითარებაში იმიტომ, რომ ამ ერთი დავალებიდან რამდენიმე უნარის განვითარება ხდება, სხვადასხვა თვისებებისა და შესაძლებლობების ჩართვა გინევს.

უბრალოდ კი არ უნდა ნაიკითხო ან დაიზებო რამე, არამედ ერთმანეთთან უნდა დააკავშირო რაღაც ფაქტები, მოვლენები... უნდა წარმოიდგინო სიტუაცია, რომელთანაც აქამდე არასდროს გქონია შეხება. მუშაობის პროცესი ძალიან საინტერესოა – ფანტაზიაც უნდა ჩართო, ყველაფერი დალაგო გონებაში, განსაჯო რა როგორ სჯობს. მოკლედ, მთელი შემოქმედებითი პროცესია ერთი დავალების შესრულება.

ჩემი აზრით, ძალიან კარგია ისიც, რომ ნებისმიერმა მოსწავლემ შეიძლება შეასრულოს დამოუკიდებლად. არანაირი სირთულე არ არის, თუ გონებით მიუდგები და ფანტაზიასაც ჩართავ, ეს დავალება ხომ, პირველ რიგში, ფანტაზიასა და კრიტიკულ აზროვნებას ავითარებს, წერის სტილსაც. მე რა დავალებაზე შევასრულე, დახვეწილ წერას მოითხოვდა.

სამოქალაქო განათლების საგანში ასეთი დავალებები იყო – თავი უნდა წარმოგედგინა ნაფიცი მსაჯულის ადგილას ან მაშათმა განდის თანამედროვე მხარდამჭერად, ანუ უნდა მოგეზიდა მაშათმა განდის მხარდამჭერები. ამ დავალებიდან ბევრი რამის გაკეთება შეიძლება. ჩვენ, ამ შემთხვევაში, თემა მოვამზადეთ – როგორ ვიყავით მაშათმა განდის თანამედროვე დამცველები/მხარდამჭერები. ხალხისთვის ისე უნდა გავგეცნოთ ამ ორგანიზაციის მიზნები და საქმიანობა, რომ გავგეზარდა მისი თანამოაზრეების რიცხვი. დავალების მთავარი მიზანი საზოგადოებაში ძალადობის დაგმობა იყო. ამ შემთხვევაში, ტექსტი მოვამზადეთ, თუმცა ფორმატს, ტექსტის გარდა, სხვა ბევრი რამის გაკეთების პოტენიალიც აქვს. მითითებული რესურსების მიხედვით ვიმუშავებთ, ბოლოს, რა თქმა უნდა, კომპლექსური დავალება შეგვიფასეს. მაქსიმალური შეფასება მივიღე. მართლა ძალიან საინტერესო და სახალისო იყო დავალებაზე მუშაობის პროცესი – იმის გარდა, რომ რეალურად კრიტიკულად აზროვნებ და შენს ფანტაზიას აძლევ გასაქანს, თუ კარგად გააანალიზებ კონკრეტულ თემას, რაზეც მუშაობ, ეხები სხვადასხვა სიტუაციებს, რომლებშიც აქამდე არ ყოფილხარ და უკეთ იზრებ და შედიხარ იმ სიტუაციაში, რომელსაც ეს დავალება გიყენებს პირობად. იმდენად საინტერესო, სახალისო და და უცნაურია, ალბათ, ვალდებულნიც რომ არ იყო, აუცილებლად მოგინდება გააკეთო. ვის არ მოუწდება, თუნდაც, თავი წარმოიდგინოს მეოცე საუკუნის ყველასთვის კარგად ცნობილ ინდოელად ან მის ქომბავად.

ახალი საგანმანათლებლო პროექტის მხარდამჭერები არიან: სსიპ - განათლების მართვის საინფორმაციო სისტემა, გუდავია-პატარკაციშვილის ფონდი, დიდი ბრიტანეთის მთავრობა, აღმოსავლეთ-დასავლეთის მართვის ინსტიტუტი (EWMI) ACCESS და პირველი არხი-განათლება.

პროფესიული განვითარება

განსწავლების კომპეტენციის დადასტურება 2020

შეფასებისა და გამომცდების ეროვნულმა ცენტრმა, 2020 წლის საგნის გამომცდაზე, საგნობრივი და პროფესიული კომპეტენციების დადასტურების ტესტირებაზე მაქსიმალური ქულა, საგამომცდო დროის ხანგრძლივობა და ტესტის შეფასების ზოგადი კრიტერიუმები გამოაქვეყნა.

ინფორმაცია იხილეთ ბმულებზე

- ➔ საგნობრივი და პროფესიული კომპეტენციების დადასტურების ტესტირების მაქსიმალური ქულები
- ➔ საგამომცდო დროის ხანგრძლივობა და ტესტის შეფასების ზოგადი კრიტერიუმები

2020 წლის საგნის გამოცდაზე, საგნობრივი და პროფესიული კომპეტენციების დადასტურების ტესტირებაზე 19 600-ზე მეტი მასწავლებელი და მასწავლებლობის მსურველი დარეგისტრირდა. გამოცდების ჩატარების ვადები, სავარაუდოდ, მომდევნო კვირაში გამოცხადდება.

ზოგადი განათლება

სკოლა-ლიცეუმი „სოდნა“ ახალი გამოწვევებით

დადგა იმედიანი 2020 წელი, სიხარულის, წინსვლისა და წარმატების, მრავალი იდეების განხორციელების, მოტივაციის წელი თითოეული ადამიანისათვის. ცხოვრების აჩქარებული ტემპის ფონზე სკოლა-ლიცეუმი „სოდნა“ წლის ბოლომდე მუშაობდა სწავლებელ გუნდებს ანგობდა ლამაზ თაროებზე, რომლებიც ბავშვების სიყვარულით იყო შთაგონებული და უცებ, მსოფლიოს წინაშე, ახალმა გამოწვევამ იჩინა თავი... გამოწვევა, რომელმაც თან მოიყოლა შიში, ცრემლები, უიმედობა... გამოწვევა, რომელმაც მკაცრად და ცივად მიხურა ყველა დარაბა, კარები, თაროებზე სათუთად შემოწყობილი გეგმები გაურკვეველი დროით გადაავადა... ერთმანეთის თვალეში გაურკვეველობა და შიში ამოგვაკითხა... სევდიანად შეგვახედა წინა დღით სასკოლო ცხოვრებით მჩქეფარე საკლასო ოთახებში.

სურსცენტრს, ოპერატიულად ინფორმაციულ-საგანმანათლებლო წყაროების მონოდებისათვის და დისტანციური საგაკვეთილო პროცესების გამრავალფეროვნებისა და მოტივაციის ამაღლებისათვის.

ლიკა ლავილიაშვილი დირექტორის მოადგილე აღმზრდელით დარგში

სკოლა-ლიცეუმი „სოდნასთან“ ჩემი პირველი შეხება 2016 წელს შედგა. მე, პოლიციელი, პედაგოგის რანგში მხვდა წინააღმდეგობა, რამდენიმე შემთხვევითი გაკვეთილი ჩამეტარებინა მე-9 კლასის მოსწავლეებისთვის და მესაუბრა სამართლებრივი კულტურისა და ცალკეული სამართალდარღვევების შესახებ. სკოლა ძალიან მომეწონა. მყუდრო, მშვიდი და ოჯახური გარემო სუფევდა. სკოლაში რამდენჯერმე მისვლის შემდეგ უკვე ვიცოდი, რამხელა მნიშვნელობას ანიჭებდნენ თითოეული ბავშვის აღზრდა-განვითარებას, როგორი ერთსულოვნება და უსაზღვრო სიყვარული სუფევდა. 2019 წელს კი, როდესაც ჩემს ქალიშვილს სკოლის ასაკი შეუსრულდა, სხვა სკოლაზე არც მიფიქრია. მაშინვე სკოლა-ლიცეუმი „სოდნასკენ“ გავეშურე და შევხვდი დირექტორს, ქალბატონ ნაზი ნადირაძეს. ჩვენ მიგვიჩვენეს ღია კარის დღე და აი, დადგა ნანატრი სექტემბერიც. ყოველ ჯერზე ვრწმუნდებოდი, რომ სწორი არჩევანი გავაკეთე. მაგრამ, მაინც, დედის გული ხომ იცით, სულ მეფიქრებოდა - ნეტავ რას შეეება ჩემი გოგო, როგორ უძკლავდება სკოლაში პირველ ნაბიჯებს?!

2020 წელი კი უჩვეულოდ დაიწყო არა მარტო ჩვენი ქვეყნის, არამედ მთელი მსოფლიოსთვის. საშინელი სენი მოერია მთელ დედამიწას, რომელმაც თან მოიყოლა შიში, ცრემლები, უიმედობა... ყველაფერი გაჩერდა... სკოლებიდან ბავშვები დაითხოვეს და არ ვიცოდით რა იქნებოდა მომავალში, მაგრამ ჩვენდა გასაოცრად, ჩვენს სკოლას დიდი ხანი არ დასჭირდა ახალი გეგმების განსახორციელებლად. სკოლამ თითოეულ მოშვებულ და მოსწავლეს გაგვაცნო დისტანციური სწავლების დეტალები, აგვისსნეს, როგორ უნდა მოვექცეულიყავით და ნელა-ნელა ამ სირთულეებმა უკვე სასიამოვნო, შემეცნებითი ფუნქცია შეითავსა. ამ ტკივილიანმა გამოწვევამ ჰპოვა პოზიტიური მხარე და გაგრძელდა. ჩვენ, მოშვებუნი და ბავშვები, დავგაახლოვე ერთმანეთს. ჩვენს შვილებს ჩვენთან ურთიერთობის დეფიციტი შეუვსო. მე პროფესიით პოლიციელი ვარ და ვერასდროს ვახერხებდი, შვილთან ამდენი დრო გამეტარებინა, მიუხედავად იმისა, რომ ჩემი სამუშაო გრაფიკი არ შეცვლილა და მე ისევ ჩვეულ რიტმში ვაგრძელებდი მუშაობას, ჩემთვისაც ახალი გამოწვევა იყო, გამომეჩინა დრო შვილთან ურთიერთობისთვის, რაც ყოველთვის გვაკლდა. ამ რთულმა სიტუაციამ დაგვანახა, რამხელა ადგილი უკავია სკოლას და თითოეულ პედაგოგს მოზარდის აღზრდასა და სწორ განვითარებაში. თქვენი ხართ ჩვენი და ჩვენი შვილების დიდი იმედი. ყოველ ჩართვაზე ისეთი გარემო იქმნება, ბავშვები ვერც კი ხვდებიან, სკოლაში კი არა, სახლში რომ არიან. არ დავიღვინებ თქვენდამი მადლიერების გამოხატვით. ჩემმა შვილმა რაც იცის, რასაც სწავლობს და კიდევ ბევრს ისწავლის - თქვენი დამსახურებაა. უღრმესი მადლობა ჩვენს სკოლას, დირექტორს, ქალბატონ ნაზი ნადირაძეს ყველაფრისთვის. მიყვარხართ და მეიმიედებით. უფლის წყალობა და მფარველობა არ მოგკლებოდეთ. მე კიდევ ერთხელ დავრწმუნდი, რომ სწორი გადაწყვეტილება მივიღე, როდესაც ჩემი შვილი სკოლა-ლიცეუმი „სოდნას“ აღსაზრდელი გახდა.

სკოლა-ლიცეუმი „სოდნას“ პედაგოგების, სკოლის ფსიქოლოგის თავდაუზოგავი შრომა შევსო და გამარავალფეროვნა ახალმა პროექტმა - „ტელესკოლამ“. მადლობა ამ თავდაუზოგავი შრომისთვის, ყოველი დეტალის გათვალისწინებისთვის, მშობლების გამხნეებისა და რეკომენდაციებისთვის, პოზიტიურად ჩატარებული გაკვეთილებისთვის, რომელიც ყველა აუცილებელ საგანს მოიცავს. ჩვენ, მშობლები, დიდი სიამოვნებით ვადევნებთ თვალს ყოველ გაკვეთილს. მადლობა საქართველოს განათლების, მეცნიერების, კულტურისა და

სპორტის მინისტრს, ბატონ მიხეილ ჩხენკელს. პირველი არხის ხელმძღვანელობას, ყველას, ვინც ჩართულია პროექტ „ტელესკოლაში“.

ინოვაციური პროექტი თბილისის სკოლა-ლიცეუმი „სოდნას“ მშობელთა საზოგადოების წარმომადგენელი

2020 წლის შემობრძანებისა და ზამთრის არდადეგების შემდეგ, დიდი მონდომებითა და ემოციებით ელოდებოდნენ ბავშვები სასწავლო წლის განახლებას, მასწავლებლებთან და მეგობრებთან შეხვედრას. მართალია, მათ ეს ნატვრა მალე აუსრულდა და აქტიურად ჩაერთვნენ სწავლის პროცესში, მაგრამ მალევე ჩვენს ყოველდღიურ ცხოვრებაში შემოვიდა ე.წ. „უხილავი მტერი“, რამაც სრულიად შეცვალა არა მარტო ბავშვების ცხოვრების წესი, არამედ შეიცვალა სამყარო, დაცარიელდა ქუჩები, საზოგადოება მოიცვა შიშმა, საჭირო და აუცილებელი გახდა იზოლაციაში ყოფნა, რადგან თავი დაგვეცვა ამ საფრთხისაგან.

სწორედ ამ დროს, სკოლა-ლიცეუმი „სოდნას“ დირექტორის, ქალბატონ ნაზი ნადირაძის, პედაგოგებისა და სკოლის ფსიქოლოგის გუნდური მუშაობის შედეგი იყო, რომ მშობლები და ბავშვები ჩაერთვნენ ახალ გამოწვევაში, გავეცანით დისტანციური სწავლების დეტალებს, შევისწავლეთ classroom-სა და zoom-ში მუშაობა და ბავშვები აქტიურად ჩაერთვნენ ონლაინ გაკვეთილებში. ამ ფაქტმა თითოეული ჩვენგანი ძალიან დავგაახლოვა ჩვენს შვილებთან, დავინახეთ მასწავლებლების როლი ბავშვების სწავლა-განვითარებაში, რომლებიც სიტობს და სიყვარულს არ იშურებენ ჩვენი შვილების მიმართ, იხარჯებიან განუსაზღვრელი დროით, რათა მიიღონ მაქსიმალური შედეგი.

ასევე, მიხდა მადლობა გადავუხადო საქართველოს განათლების, მეცნიერების, კულტურისა და სპორტის მინისტრს, ბატონ მიხეილ ჩხენკელს, მის გუნდთან ერთად და პირველი არხის ხელმძღვანელობას, პროექტში ჩართულ მასწავლებლებს, ფსიქოლოგებს, რომლებმაც ბავშვებს შეუქმნეს გადაცემა „ტელესკოლა“, სადაც გაკვეთილები მოიცავს ყველა კლასის აუცილებელ საგანს. გათვალისწინებულია ჩვენი, როგორც მშობლების, ჩართულობაც. ვიღებთ აუცილებელ რჩევებს, რეკომენდაციებს იმასთან დაკავშირებით, თუ როგორ გავუძლიერებთ არსებულ სირთულეებს.

მიუხედავად იმისა, რომ ონლაინ გაკვეთილებს წარმატებით გავართვით თავი როგორც პედაგოგებმა, ასევე ბავშვებმა და მშობლებმა, მიხდა ვუსურვო ყველას, რომ მალე დავუბრუნდეთ ცხოვრების ჩვეულ წესს და ბავშვების ჟრიალში მოიცვას სკოლის კედლები.

ინოვაციური პროექტი თბილისის სკოლა-ლიცეუმი „სოდნას“ მშობელთა საზოგადოების წარმომადგენელი

არ შეიძლება, სათანადოდ არ შევფასოთ, სკოლა-ლიცეუმი „სოდნას“ დიდი ღვაწლი და შემართება დისტანციური სწავლების მხრივ. მე, როგორც მშობელი, თვალს ვადევნებ ამ მიმდინარეობას და თავს ვხრი ყველა იმ პედაგოგის წინაშე, ვინც თავს არ ზოგავს და ყველაფერს აკეთებს იმისათვის, რომ ბავშვებამდე მიიტანოს სასწავლო პროგრამა. ეს არის აღწერისათვის ღვაწლი და მე ვუწოდებ ამ პედაგოგებს გმირებს. რამდენად კარგ შედეგს დადებს დისტანციური სწავლება, ამას მომავალი გვიჩვენებს, მაგრამ თქვენ აკეთებთ მაქსიმუმს. გმადლობთ ყოველივესათვის, გაგმართლებოდეთ. მშვიდობა მოგცეს ღმერთმა და არ დაგჭირვებოდეთ ასე დისტანციურად ყოფნა ჩვენს შვილებთან, რადგან თქვენთან ახლოს ყოფნა და თქვენი დადებითი ენერჯია სხვაგვარად ავსებს ჩვენს შვილებს.

ლალი ფრუიძე

თბილისის სკოლა-ლიცეუმი „სოდნას“
მშობელთა საზოგადოების წარმომადგენელი

ყველაზე მეტად უმძიმდა საკუთარი სკოლის კედლების ცარიელი დანახვა სკოლის დირექტორს, ქალბატონ ნაზი ნადირაძეს, რომელმაც როგორც ყოველთვის, ისევ ღირსეულად მისათვის. ნელა-ნელა ამ სირთულეებმა უკვე სასიამოვნო შემეცნებითი ფუნქცია შეითავსა და ამ ფონზე გამოჩნდა ახალი ტელეპროექტი „ტელესკოლა“, რომელიც განათლების საყოველთაო ხელმძღვანელობის უზრუნველსაყოფად საზოგადოებრივ მასშტაბებთან თანამშრომლობით შეიქმნა, ყველა მოსწავლეს, განურჩევლად იმისა, აქვს თუ არა წვდომა ინტერნეტთან, საშუალებას აძლევს ნახოს საინტერესო გაკვეთილები ყველა საგანში. ტელეგაკვეთილები მოიცავს I-XII კლასების ყველა აუცილებელ საგანს და სხვადასხვა აქტივობებს. გათვალისწინებულია მშობელთა ჩართულობაც, მათთვის რეკომენდაციების, მიდგომებისა და რჩევების მიცემა, ასაკობრივი თავისებურებებიდან გამომდინარე. „ტელესკოლა“ როგორც სკოლა-ლიცეუმი „სოდნას“ აღსაზრდელების, ასევე მათი მშობლების პოზიტიური გამოხმაურება მოიპოვა. როგორც მედალს აქვს ორი მხარე, ასევე ამ ტკივილიანმა გამოწვევამ ჰპოვა პოზიტიური მხარე და გაგრძელდა. დაახლოვდა მშობელი ბავშვს. გამოიკვეთა მასწავლებლის ფუნქციები, მნიშვნელობა. სახელმწიფოებრივი მზაობა ერთ გუნდად დგომისა განათლების კვალდაკვალ, რამაც ღირსეული აღიარება მოგვაპოვებინა ეკონომიკური განვითარებისა და თანამშრომლობის საერთაშორისო ორგანიზაციის მიერ გამოქვეყნებულ ჩარჩო დოკუმენტით, სადაც კორონავირუსის გამო შექმნილი გამოწვევების დასაძლევად, განათლების მიმართულებით, საქართველო შეფასებულია, როგორც ერთ-ერთი საუკეთესო ქვეყანა მსოფლიოში.

სკოლა-ლიცეუმი „სოდნას“ (ქ. თბილისი, გლდანი-ნაძალადევის რაიონი), დირექტორ ნაზი ნადირაძის, თითოეული პედაგოგის, სკოლის ფსიქოლოგის, აღსაზრდელებისა და მათი მშობლების სახელით, მადლობას უცხადებს საქართველოს განათლების, მეცნიერების, კულტურისა და სპორტის მინისტრს, ბატონ მიხეილ ჩხენკელს, მოადგილეს ზოგადი განათლების დარგში - ეკატერინე დგებუაძეს, საქართველოს მთავრობის მეთაურს, ბატონ გიორგი გახარიას, სამინისტროებს და უწყებებს ყველა ხელმძღვანელს, რომლებმაც ოპერატიულად გაართვეს თავი პანდემიისგან გამომწვეულ გლობალურ კრიზისს. დიდი მადლობა პირველი არხის ხელმძღვანელობას და პირადად ბატონ ვასილ მალაფერიძეს, როგორც პირველი არხის ხელმძღვანელს და ასევე როგორც „ტელესკოლის“ ერთ-ერთ საუკეთესო მასწავლებელს. პირველი არხის თითოეულ თანამშრომელს, „ტელესკოლის“ პროექტში ჩართულ მასწავლებლებს, ფსიქოლოგებს, განუღალავი შრომისათვის. ასევე მასწავლებელთა პროფესიული განვითარების ეროვნული ცენტრის ხელმძღვანელს, ბატონ ბერიკა შუკაკიძესა და გლდანი-ნაძალადევის რაიონის რე-

რაზიონი

გამონვევები, რომლის წინაშეს ყველანი ერთად აღმოვჩნდით

გვესაუბრება მისტიის მუნიციპალიტეტის საბანანათლებლო რესურსცენტრის უფროსი ღარეჯან ნიგუზიანი

✓ დისტანციური სწავლების დანერგვა სანყის ეტაპზე გაგვიჭირდა, ვინაიდან, მოგეხსენებათ, მაღალმთიანი რაიონია და ყველას არ მიუწვდებოდა ხელი ინტერნეტზე. მართალია, სკოლებს მიენოდებოდა ინტერნეტი, მაგრამ ოჯახებს – არა. მაგრამ, ამ ეტაპზე, ეს ნაკლებად საინფორმაციოა, რადგან განათლების, მეცნიერების, კულტურისა და სპორტის სამინისტროს პროექტი „ტელესკოლა“ ჩვენი რაიონის ყველა სოფელს ფარავს.

✓ ჩვენ თვალს ვადევნებთ ონლაინ გაკვეთილების მიმდინარეობის პროცესს, ვაკვირდებით მასწავლებლების, ადმინისტრაციის, დამრიგებლების ჩართულობას. ყველა ერთად ვცდილობთ ეროვნული სასწავლო გეგმის ფარგლებში დასახული მიზნები, სრულად თუ არა, ნაწილობრივ მაინც შესრულდეს, ამ უჩვეულო მდგომარეობაში.

✓ არის გარკვეული გამოწვევები, ვიღაც რაღაცას ვერ ახერხებს, მაგრამ მიუხედავად ამისა, ყველა ცდილობს მაქსიმალურად დაიხარჯოს და ეს განწყობა იძლევა იმედს იმისა, რომ ყველაფერი გაკეთდება მოსწავლეთა სასარგებლოდ.

✓ ჩვენი საქმიანობის წარმატების აუცილებელი წინაპირობაა სამინისტროსა და რესურსცენტრების ეფექტური თანამშრომლობა, იმ პრობლემების გადასაჭრელად, რომელთა წინაშეც საქართველოს განათლების სისტემა პანდემიის გამო აღმოჩნდა.

ყოველ ოთხშაბათს რესურსცენტრის ხელმძღვანელები ვხვდებით სამინისტროს წარმომადგენლებს, დისტანციურად ვიზიარებთ შეხვედრებისას მიღებულ რეკომენდაციებს, ერთმანეთის გამოცდილებას, ერთად ვეძებთ სხვადასხვა სირთულეების გადაჭრის გზებს, ვუსადაგებთ ადგილზე წარმოქმნილ პრობლემებს და ამ გზით ვცდილობთ, დახვეწოთ საქმიანობა.

✓ აღნიშნული შეხვედრების შედეგად ყველა რეგიონში შეიქმნა საკონსულტაციო ცენტრები, რომლებიც ონლაინ სემინარებს სთავაზობენ რეგიონული რესურსცენტრების სკოლების I-IV კლასების პედაგოგებს.

კონსულტაციები ხორციელდება ვებინარების ფორმით, „ახალი სკოლის მოდელი“ სკოლების ბაზაზე, დისტანციურად. ვებინარებს უძღვებიან პროექტში ჩართული ქოუჩები, ასისტენტები და პედაგოგები, რომლებსაც როგორც ტექნო-

ესაუბრა მაკა ყიფიანი

რას გვიჩვენებს იფიქსიონისტი

უნდა გაიხსნას თუ არა სასწავლო დაწესებულებები საქტემბერში

ამის ახლა, ამ ეტაპზე დაგეგმვა შეუძლებელია. წინ კიდევ სამი თვეა და ეპიდემიოლოგიური სიტუაცია ქვეყანაში როგორ იქნება, ეს არავინ იცის.

თუმცა, თუ მეტ-ნაკლებად სტაბილური სიტუაცია შენარჩუნდება, რა თქმა უნდა, უნდა გაიხსნას.

ჯანდაცვის მსოფლიო ორგანიზაციის გამოქვეყნებული აქვს რეკომენდაციები კოვიდ პანდემიის პერიოდში სასწავლო დაწესებულებების გახსნასთან და მოსწავლეების/სტუდენტების დაბრუნებასთან დაკავშირებით. ამ რეკომენდაციებსა და არსებულ გამოცდილებებზე დაყრდნობით შეგვიძლია გაეთვალისწინოთ შემდეგი:

1) სასწავლო დაწესებულებები მაქსიმალურად უნდა იყოს აღჭურვილი სადეზინფექციო საშუალებებით. შესასვლელებში ყველგან უნდა იყოს ხელმისაწვდომი სადეზინფექციო სითხე;

2) რა თქმა უნდა, უზრუნველყოფილი უნდა იყოს ხელის დაბანის და გამწვანებისთვის საჭირო ინფრასტრუქტურა. სამწუხაროდ, ჩვენს სკოლებში/ბალებში/უნივერსიტეტებში ტუალეტები ხშირად ვერაფერია კრიტიკას ვერ უძლებს. ამიტომ, ამ ინფრასტრუქტურის მოწესრიგება კორონავირუსის გარეშეც სასიცოცხლოდ აუცილებელია სხვა, უამრავი ინფექციური დაავადების პრევენციისთვის, რაც ასე ხშირია ჩვენს ბავშვებში;

3) რეგულარულად უნდა მოხდეს ზედაპირების დეზინფექცია (რასაც რეალური მნიშვნელობა ექნება, როცა სკოლები გაიხსნება. თორემ ჩვენთან ეს ცოტა უცნაურად მოხდა – დეზინფექცია ჩაუტარდა სასწავლო დაწესებულებების მათი დაკეტვის შემდეგ, როცა იქ ბავშვები აღარ იყვნენ და ამას, ცხადია, არავითარი აზრი არ ჰქონდა).

4) მთავარ რეკომენდაციად აქაც რჩება დისტანციის დაცვა, მერხებს შორის მანძილი, მინიმუმ, 1 მეტრი;

5) ასევე, შესაძლებლობის ფარგლებში, ცვლების შემოღება, რომ მოსწავლეების რაოდენობა, დროის ერთ მონაკვეთში, ნაკლები იყოს და დისტანციის დაცვა უფრო გააძვირდეს. ჩვენთან ამ მხრივ შესაძლებელია ინდივიდუალური მიდგომები სხვადასხვა სასწავლო დაწესებულებებისათვის. თუ სასწავლო დაწესებულება პატარაა და სტუდენტების/მოსწავლეების რაოდენობა მცირეა, მაშინ უფრო ადვილად იქნება შესაძლებელი ამუშავება. ეს ხშირია ჩვენს სოფლებში, სადაც განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია ბავშვების სკოლებში დაბრუნება, რადგან ინტერნეტი და კომპიუტერები სახლებში

უფრო მეტად არის პრობლემა, ვიდრე ქალაქის მოსახლეობაში. ამიტომ სოფლების ნაწილში ბევრად ადვილი იქნება სკოლების გახსნა. თანაც, სავარაუდოდ, ეს ბავშვები, ალბათ, მაინც კონტაქტში არიან ერთმანეთთან;

6) ჯანმრთელობის მხარეზე ერთ-ერთი რჩევაა, მაგალითად, კაფეტერიების ამუშავებისგან თავის შეკავება, სადაც უფრო მეტი რისკია ინფექციის გადაცემის, ვიდრე კლასში. გვირჩევენ, ბავშვებმა სახლიდან წამოღებული საკვები მიიღონ კლასშივე, მერხებზე;

7) ასევე, ის სკოლები, სადაც მოსწავლეები სხვადასხვა საკლასო ოთახებში გადადიან სხვადასხვა გაკვეთილზე, გადავიდნენ ერთ ოთახში დარჩენის რეჟიმზე, რომ სხვადასხვა კლასების მოსწავლეებს შორის კონტაქტი შემცირდეს. იგივეს გათვალისწინებთ უმაღლესი სასწავლო დაწესებულებებისთვისაც არ იქნებოდა ურიგო;

8) განსაკუთრებული სიფრთხილე უნდა გამოიჩინონ იმ ბავშვების მშობლებმა/მასწავლებლებმა, რომელთაც სხვადასხვა ქრონიკული დაავადებების გამო გართულებების მაღალი რისკი აქვთ;

9) ერთ-ერთი რეკომენდაცია ასევე, რომ ბავშვების სკოლაში მოყვანასა და წაყვანაში მონაწილეობას ნუ მიიღებენ ხანდაზმული ბებიები/ბაბუები, რომ ნაკლებად შევიდნენ კონტაქტში არა მხოლოდ თავიანთ, არამედ სხვა ბავშვებთანაც. ზოგადად, ხანდაზმულებთან კონტაქტის შემცირება ალბათ ერთ-ერთი ყველაზე აუცილებელი ღონისძიებაა;

10) თუ სკოლას ტრანსპორტი ემსახურება, ბავშვებს შორის დისტანცია აქაც დაცული უნდა იყოს. ამისთვის შესაძლოა ტრანსპორტის დამატება გახდეს საჭირო;

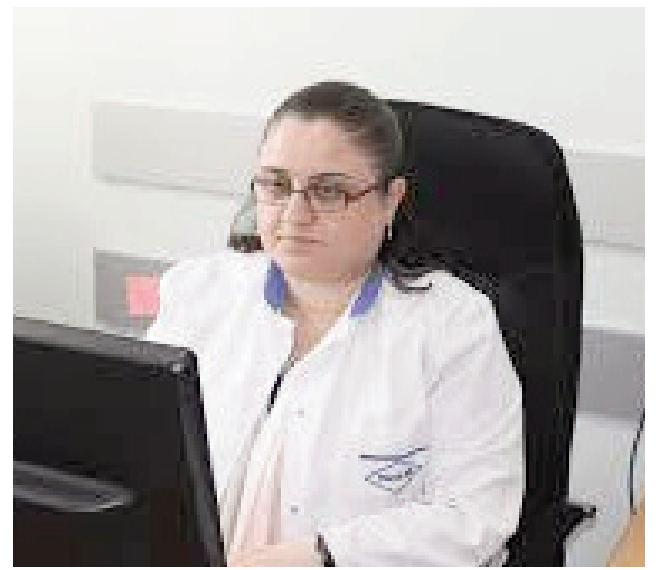
11) თერმოსკრინინგი სასწავლო დაწესებულებებშიც აქტუალურია;

12) ჯანმო ასევე გვირჩევს, რომ სასწავლო დაწესებულებებში გააუქმონ ავადმყოფობის დამადასტურებელი ცნობის მოთხოვნა, რათა ამან ხელი არ შეუწყოს შეუძლოდ მყოფი მოსწავლის/სტუდენტის გამოცხადებას;

13) ოთახები მაქსიმალურად ხშირად განიავდეს;

14) თუ სკოლას ამის საშუალება აქვს, სტიმული მიეცეს გაკვეთილების ჩატარებას გარეთ, ღია სივრცეში;

15) შემცირდეს სოციალური და სპორტული აქტივობები (ეს რისკი ჩვენს მოსწავლეებს მაინც ნაკლებად აქვთ, სპორტის გაკვეთილები ისედაც დიდი ხანია შემცირდა/გაუქმდა);

16) რა თქმა უნდა, საჭიროებისამებრ, ისევე იქნეს გამოყენებული ონლაინ გაკვეთილების სისტემა. მაგალითად, ზოგიერთ ქვეყანაში, ადგილზე ატარებენ ლაბორატორიულ/სადემონსტრაციო ტიპის გაკვეთილებს, ხოლო თეორიულს – ისევე ონლაინ.

✓ ყველა შემთხვევაში, ინდივიდუალური მიდგომა და ადგილობრივი კონტექსტის გათვალისწინება აუცილებელია.

✓ არ უნდა გავიშარდოთ საქმე და ხელაღებით განაცხადოთ, რომ ყველა მოსწავლე/სტუდენტი დარჩეს სახლში და ისწავლოს ონლაინ. ხანგრძლივად ეს შეუძლებელია და მძიმე გავლენა ექნება როგორც სწავლის ხარისხზე, ასევე ბავშვების/ახალგაზრდების ფსიქიკაზე. მგონი ყველა თანხმდება იმაზე, რომ ონლაინ სწავლება მკვეთრად აუარესებს ხარისხს.

✓ ამ ზომების გათვალისწინება ძალიან გამოადგება სხვა ინფექციური დაავადებების პროფილაქტიკასაც, განსაკუთრებით გრიპის, რომელიც (რაც უნდა აღიზიანებდეს ზოგიერთს ეს შედარება) ბავშვებში გაცილებით უფრო მძიმე შედეგებს იძლევა, ვიდრე კორონავირუსი. ამ ვირუსთან დაკავშირებით ბავშვებში ინფექციის პროფილაქტიკის მთავარი მიზანი მაინც არის ხანდაზმულ უფროსებზე კორონავირუსის გადაცემის თავიდან აცილების მცდელობა და ეს ნამდვილად სერიოზული მიზანია.

მაია ზუნაშვილი
ექიმი ინფექციონისტი

განათლების სამინისტრომ უნდა დაიწყოს შექმნილი პრობლემების გადაწყვეტისათვის მექანიზმების შემუშავება

გვესაუბრება საქართველოს პედაგოგთა და მეცნიერთა თავისუფალი პროფკავშირის თავმჯდომარე მაია კობახიძე

✓ **სწავლა-სწავლების დისტანციურ რეჟიმზე გადასვლასთან დაკავშირებით, როგორც ვიცით, პედაგოგთა გარკვეულ ნაწილს სწავლასთან დაკავშირებული პრობლემები შექმნილია – რა სახის დახმარებას სთავაზობს მათ პროფკავშირში?**

➔ უკანასკნელი სამი თვის განმავლობაში, ახალი COVID 19-ის წინააღმდეგ ბრძოლის დროს, განსაკუთრებით აქტუალური გახდა ციფრული ტექნოლოგიები. გლობალური პანდემიის შედეგად, საგანმანათლებლო სისტემის წინაშე არსებული გამოწვევების დასაძლევად, დაინერგა დისტანციური სწავლება. სწავლის პროცესის დისტანციურ რეჟიმზე გადასვლა, მართალია, ვერ ჩაანაცვლებს რეალურ საკლასო სოციალურ, თუმცა, არსებული მდგომარეობიდან გამომდინარე, სწავლების ალტერნატიული – დისტანციური მეთოდების გაზიარება და ადაპტირება მნიშვნელოვანი კომპონენტია. შექმნილი ვითარებაში, იმისათვის, რომ ჯანმრთელობის კრიზისი არ გადაიქცეს განათლების კრიზისად, დისტანციური სწავლება უნდა განვიხილოთ, როგორც გადაუდებელი სასწრაფო დახმარება, გარდაუვალი სწავლება.

მიუხედავად იმისა, რომ განათლების სამინისტრომ საფუძვლიანი მუშაობა ჩაატარა დისტანციური სწავლა-სწავლების დახმარებასთან დაკავშირებით, ჩვენ ხელთ არსებული ინფორმაციით, პედაგოგთა გარკვეულ ნაწილს შეექმნა პრობლემები დისტანციური სწავლების წარმართვის დროს. სპმთპ-ს „საგანმანათლებლო დაწესებულებებში დასაქმებული პროფესიული განვითარების ცენტრმა“ შეიმუშავა ტრენინგ-მოდული – „გამოწვევები დისტანციური სწავლების პროცესში“ და დაიწყო ონლაინ ტრენინგები. პრობლემები უკავშირდებოდა როგორც ინტერნეტკომუნიკაციების და ტექნოლოგიების გამოყენების, ისე დისტანციური სწავლების მეთოდის უნარ-ჩვევებს, ასევე, განსაკუთრებით რეგიონებში, მაღალმთიან სოფლებში ინტერნეტის ხელმიუწვდომობას და გამოდინარე აქედან, ინტერნეტის მოხმარების ალტერნატიული გზების ძიებას. მაგალითად, ოჯახში კომპიუტერის ან ინტერნეტის არქონის შემთხვევაში, მასწავლებელს შეუძლია სმარტფონის გამოყენება, მაგრამ დისტანციური სწავლების სხვა ტექნოლოგიებთან ერთად, ეს მათ უნდა ასწავლო.

✓ **თუ მიმართავენ პედაგოგები დასახმარებლად რაიმეს და საჭიროა თუ არა განხილვის და ჩირობის დასახმარებლად, რა სახის პრობლემებია?**

➔ ჩვენი ორგანიზაცია წარმოადგენლობითი ყველა დონეზე, რაიონულ და საქალაქო სტრუქტურებში, სკოლებში, საბავშვო ბაგაბავშვებში და სხვა საგანმანათლებლო დაწესებულებებში დასაქმებული წევრების მიერ არჩეული თავმჯდომარეების სახით. სტრუქტურული მოწყობიდან გამომდინარე, ბუნებრივია, სპმთპ-ს წევრები, პირველ რიგში, მიმართავენ საგანმანათლებლო დაწესებულების პირველადი პროფკავშირული ორგანიზაციის თავმჯდომარეს, უმეტეს შემთხვევაში, რაიონული/საქალაქო ორგანიზაციების ლიდერებს. რა თქმა უნდა, ეს გარემოება არ გამოირიცხავს იმას, რომ წევრი, თავისი გადაწყვეტილებით, იურიდიული კონსულტაციის და სხვა სახის დახმარებისათვის, მიმართავს სპმთპ-ის პრეზიდენტს ან სათავადად ოფისის წარმომადგენლებს. საგანმანათლებლო სისტემაში დასაქმებულთა პრობლემები როგორც ინდივიდუალური, ასევე კანონმდებლობაში არსებული ბუნდოვანების ან ხარვეზის შედეგად წარმოქმნილი, ასევე, დამსაქმებლის მხრიდან კანონის მოთხოვნების უგულვებლყოფა. არის ისეთი საკითხები, რომელიც ადგილზე, რაიონული/საქალაქო ორგანიზაციის თავმჯდომარის ჩართულობის საფუძველზე გადაიჭრება. პრობლემათა უმრავლესობა ეხება შრომითი, სამართლებრივი, სოციალურ-ეკონომი-

კური უფლებების დარღვევას. სპმთპ-ს კვალიფიციური სპეციალისტები, პედაგოგთა მოთხოვნების საფუძველზე, სიღრმისეულად სწავლობენ პრობლემებს და შეიმუშავებენ წინადადებებს ხელისუფლებასთან, ძირითადად, განათლების სამინისტროსთან წარსადაგენად. პრობლემების გადაჭრა ხდება განათლების სამინისტროს მიმდინარე სოციალური დიალოგის, სამინისტროსა და სპმთპ-ს შორის გაფორმებული დარგობრივი შეთანხმების საფუძველზე. არსებობს დასაქმებულთა უფლებების დარღვევის ისეთი ფაქტები, სადაც იძულებული ვართ, სასამართლოს მივმართოთ.

მიუხედავად კანონითა და ნორმატიული აქტებით მკაცრად დარეგულირებული საკითხებისა, მინც ვაწყდებით ისეთი სახის პრობლემებს, როგორცაა საჯარო სკოლის მასწავლებელთა შრომის ანაზღაურების არასწორად გამოთვლა, დროებითი შრომისუწარობის (ბიულეტენის), დეკრეტული შევრულების მიცემისა და ანაზღაურების დროს მინიჭებული უფლებების შელახვა; უხელფასო/არაანაზღაურებადი შევრულების უფლებების ჩამორთმევა; დროებით მოვალეობის შემსრულებელი პირისთვის შრომის ანაზღაურების არასწორი გამოთვლა ან საერთოდ, არ გაცემა და სხვა.

მასწავლებლები მოგვმართავენ არა მხოლოდ უფლებების შელახვის დროს, არამედ ითხოვენ კარიერული წინსვლისათვის მათ პროფესიულ საქმიანობებზე მორგებულ დახმარებებს.

✓ **როგორც ვიცით აღნიშნულ, სპმთპ-ს ტრენინგ-ცენტრმა მოამზადა დისტანციური ტრენინგ-მოდული მასწავლებელთა სწავლასთან დაკავშირებით, ტარდება თუ არა უკვე ტრენინგები და რა ინტენსივობით?**

➔ მსოფლიო პანდემიით შექმნილი მდგომარეობის საპასუხოდ, უმოკლეს ვადაში, შევისწავლეთ პედაგოგთა პროფესიული საქმიანობები, დაგვგმეთ ღონისძიებები და სპმთპ-ს ტრენინგ-ცენტრმა შეიმუშავა ონლაინ სატრენინგო მოდულები, რაც ქვეყნის მასშტაბით წარმატებით მიმდინარეობს. სპმთპ-ს რაიონული/საქალაქო/აჭარის რესპუბლიკური ორგანიზაციების თავმჯდომარეები, ტრენინგ-ცენტრთან შეთანხმებული გრაფიკის მიხედვით, უზრუნველყოფენ ონლაინ ტრენინგების ორგანიზებას/ჩატარებას. სპმთპ-ს ტრენინგ-ცენტრმა მოამზადა დისტანციური ტრენინგ-მოდულები, სკოლების მასწავლებელთა და სკოლამდელი დაწესებულებების დასაქმებულთა საქმიანობების მიხედვით: ზოგადსაგანმანათლებლო დაწესებულებების ყველა სტატუსის პედაგოგებისთვის პროგრამა „teams“-ში მუშაობის სწავლება როგორც ქართულ, ასევე აზერბაიჯანულ ენაზე; მოსწავლის განმსაზღვრელი, განმმართველი და შემჯავებელი შეფასება; პრაქტიკოსი მასწავლებლების საგამოცდოდ მოსამზადებლად; ეთნიკური უმცირესობებისთვის – ქართული, როგორც მეორე ენა; აზერბაიჯანულენოვანი პედაგოგებისათვის – საგნობრივ და პროფესიულ უნარებში; სკოლამდელი აღზრდის დაწესებულებებში დასაქმებულთათვის.

მიუხედავად იმისა, რომ ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლების პედაგოგებისთვის გააქტიურდა Microsoft-TEAMS-ის პროგრამები, არაერთი ვიდეოინსტრუქციები, დავინახეთ ჩვენი როლი მასწავლებლების მხარდაჭერის კუთხით და ტექნოლოგიების გამოყენების უნარ-ჩვევების განვითარების ხელშეწყობისათვის შეიქმნა TEAMS-ში მუშაობისთვის სპეციალური ტრენინგ-მოდული. ეს მცირე ჩამონათვალია, რადგან ტრენინგ-ცენტრი უწყვეტ რეჟიმში აგრძელებს მუშაობას ტრენინგ-მოდულების შემუშავების მიმართულებით. აღსანიშნავია, რომ 2017 წლიდან საქართველოს პედაგოგთა და მეცნიერთა თავისუ-

ფალმა პროფკავშირმა დაიწყო თანადგომისა და მხარდაჭერის პროექტი „სკოლისა და განათლების პოლიტიკის ადვოკატირების შესაძლებლობების განვითარება საქართველოში“, რომლის მიზანია დანიური პრაქტიკის დანერგვა და ადაპტაცია ქართულ რეალობაში. აღნიშნული საერთაშორისო პროექტის ერთ-ერთი თემა სწავლა-სწავლების პროცესში ინტერნეტტექნოლოგიების გამოყენებაც არის. პროექტში ჩართულმა პედაგოგებმა, პროფესიული ზრდასთან ერთად, დაიწყო ექსპერტ-მასწავლებლების ტრენინგებზე მიღებული ცოდნა გამოიყენეს სტატუსის ასამაღლებლად, სხვადასხვა აქტივობების განხორციელებით. 21-ე საუკუნის სწავლა-სწავლების კომპეტენციების დახმარება-განვითარება, კოლეგებისათვის გამოცდილებების გაზიარება, აქტიურობის დისტანციური რეჟიმში მიმდინარეობს. საამაყით და სრული ობიექტურობით მინდა განაცხადო, რომ პედაგოგთა და მეცნიერთა თავისუფალი პროფკავშირი პირველია, ვინც 2017 წლიდან დაიწყო პედაგოგთა გადამზადება „განმავითარებელი შეფასების“ მექანიზმების შესწავლა-დახმარების მიმართულებით. შექმნილია ჩვენ მიერ გადამზადებულ პედაგოგთა ჯგუფები, რომლებიც ენთუზიაზმით მუშაობენ მიღებული ცოდნის კოლეგებთან გაზიარების მიზნით.

✓ **სოციალურ მედიამ გავრცელდა ინფორმაცია, თითქოს, ცალკეული ორგანიზაციები პედაგოგებს, ფსიხიკ ტრენინგების გავლენას სწავლა-სწავლებაში, რომ პროფკავშირის იურიტიკოსი იკვლევს ამ საკითხს, რომ არ დასრულდა მოკვლევა?**

➔ დავიკავშირდენ პედაგოგებს, რომლებსაც აინტერესებდათ, გამოადგებოდათ თუ არა 4-კრედიტიანი ტრენინგები კარიერული წინსვლისთვის, რასაც სთავაზობდა ორგანიზაცია „ცოდნა“. აღნიშნული ტრენინგები ფასიანი და საკმაოდ სოლიდურ თანხას შეადგენს. ჩვენ შეგნებულად არ შევხვებით ამ ტრენინგების ხარისხს და სარგებლიანობას, ცოდნის მიღების თვალსაზრისით. პედაგოგებმა თავად უნდა გადაწყვიტონ, უღირთ თუ არა კონკრეტული თანხის გადახდა იმ ცოდნის სანაცვლოდ, რასაც ამ ტრენინგების შედეგად მიიღებენ. თუმცა, აუცილებლად უნდა გავაკეთოთ განმარტება იმის შესახებ, რომ ასეთი ორგანიზაციების დაპირება, კრედიტების მინიჭების თაობაზე, წარმოადგენს სიცრუეს და პედაგოგების შეცდომადი შეყვანის მცდელობას, ფულადი სარგებლის მიღების მიზნით.

ყველასთვის ცნობილია, რომ კრედიტულების მინიჭების უფლება მოსიღება აქვს მხოლოდ მასწავლებელთა პროფესიული განვითარების ეროვნულ ცენტრს, ან მის ქვეკონტრაქტორ ორგანიზაციას, ასეთის არსე-

ბობის შემთხვევაში. მაგალითად, სპმთპ-ს ტრენინგ-ცენტრმა, გასულ წლებში, ორჯერ განახორციელა მასწავლებლის სახლის მიერ აკრედიტირებული ტრენინგ-პროგრამები და მონაწილეებს კრედიტულები მიანიჭა. გადავამოწმეთ მასწავლებლის სახლთან და გაირკვა, რომ ორგანიზაცია „ცოდნის“ მიერ დაპირებული კრედიტები მასწავლებლებს კარიერული წინსვლისთვის არ გამოადგება. საგანგაშოდ მივიჩნიეთ ის გარემოება, რომ პრაქტიკოსი მასწავლებლების გარკვეული ნაწილი, რომელთაც უფროსი მასწავლებლის სტატუსის მისაღებად სავალდებულო აქტივობები განახორციელეს, მაგრამ დააკლდათ ნახევარი, ერთი ან 4 კრედიტი, აღარ ინტერესდებოდა მასწავლებლის სახლის მიერ გამოცხადებული 5-კრედიტიანი ტრენინგებით, ვინაიდან საკმარისად მიიჩნიეს ორგანიზაცია „ცოდნის“ დაპირება, 4 კრედიტის მინიჭების თაობაზე. მდგომარეობას კიდევ უფრო აძიუმებს ჩვენ ხელთ არსებული ინფორმაცია, რომლის მიხედვით, ორგანიზაცია „ცოდნის“ წარმომადგენლები მასწავლებლებს სასამართლოთი დაემუქრნენ, თითქოსდა დეზინფორმაციის გავრცელებისათვის, არადა მათი ფბ გვერდის სტატუსები კრედიტულების მინიჭების დაპირებას ადასტურებს.

✓ **პანდემიის პერიოდში, რაიმე სახის აპტივობა ხომ არ განსწორებულა თქვენი ორგანიზაციის მიერ საკლამდელი დაწესებულებებისთვის?**

➔ საქართველოს პედაგოგთა და მეცნიერთა თავისუფალი პროფკავშირი თანაბრად წარმართავს საქმიანობას, საგანმანათლებლო სისტემის ყველა საფეხურის დასაქმებულთა უფლებების და მოთხოვნების შესაბამისად. მიუხედავად იმისა, რომ COVID 19-ით გამოწვეული საგანგებო მდგომარეობის დროს, სკოლამდელ დაწესებულებებში დასაქმებულთა არ დგანან ისეთი გამოწვევების წინაშე, როგორც ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლების პედაგოგები, მათი მხრიდანაც არის ტრენინგების მოთხოვნები. სპმთპ-ს „საგანმანათლებლო დაწესებულებებში დასაქმებულთა პროფესიული განვითარების ცენტრმა“, ამ შემთხვევაშიც, ბუნებრივია, შეიმუშავა და დაიწყო განხორციელება ონლაინ-ტრენინგების, შემდეგ თემებზე: „სკოლამდელი განათლების სახელმწიფო სტანდარტების დახმარება-საბავშვო ბაღში“; „ადრეული და სკოლამდელი აღზრდისა და განათლების მეთოდოლოგია“; „სკოლამდელი ასაკის ბავშვის განვითარების თავისებურებები“; „პირველადი (გადაუდებელი) სამედიცინო დახმარება“; მეთოდური ტრენინგი მუსიკის მასწავლებლებისა და სკოლამდელი დაწესებულებების დირექტორებისათვის.

✓ **ეროვნული პროფკავშირის განათლების კომიტეტის – ETUCE, „კოვიდ-19“-თან დაკავშირებით გაკეთებულ განცხადებაში, ნათქვამია, რომ საგანმანათლებლო დაწესებულებების დრო-**

რას ნიშნავს იყო კარგი საგანმანათლებლო ლიდერი – გაიცანით სკოლის ლიდერობის ეროვნული კონკურსის ფინალისტები

ზორიანა შუსუა
ქალაქ მარნეულის N2 საჯარო სკოლის დირექტორი

◆◆ მასწავლებლის მთიან სოფელში გაზიზახე, მასწავლებლების ოჯახში. მასწავლებლების შვილი, დისშვილი, ძმისშვილი და შვილიშვილი ვახ. მამა დიხეჯოხი იყო, ბიძაც, ბაბუაც. ფინლისტი რომ გავხდეთ, ყველა ჩემი მასწავლებელი გამახსენდა და ოჯახის წევრი ჰქონდა. გამიხსენდა, რომ მასწავლებლის ახალგაზრდას სკოლის დიხეჯოხი ქართველი სკოლის დიხეჯოხების გვხვდით მოვხვდით, ხადგან ჩვენ განსხვავებულ ხელობაში გვიწევს მუშაობა. მასწავლებელს საჯარო სკოლის გულს ვეძახი, ის ძლიერი პედაგოგი იყო, საკმაოდ ხორციელი მ-

ნიციპალიტიკა, სადაც განსხვავებულ ჰობლებთან გინვს შეხება. ისე ამყობენ ჩემი ბავშვები, მშობლები და მასწავლებლები.
◆◆ მონაწილეობის მიღება მასწავლებელს გადამწყვეტია, სკოლის მმართველი გუნდის ჩრევები გავითვალისწინებ. ვინაობა ჩემი გამომწვევაა? აბა, მას უწყობს. აპლიკაციაში ინტეგრაცია, ინტეგრირება განათლება, გენდერი, სა-მოქალაქო ცნობიერების ამაღლება – ამ მიმართულებით განხილული აქტივობები და ჰიპოტეზები მქონდა ხაზგასმული. ძალიან მნიშვნელოვანია ჩვენი ჰეგონისთვის ეს ნაჩვენებები.

ვისუხებდი, შემდეგ წელს ბევრმა მიიღო მონაწილეობა, რომ უფრო მეტი შემადგენლობით გამოჩნდეს ჩვენი ჰეგონის სკოლები უმჯობესებში.
◆◆ ამ უმჯობესება აჩვენა, თუ ჩამდენად მნიშვნელოვანია დიდების ხორცი საგანმანათლებლო სისტემაში და გამოავლინა აქტიური ხელმძღვანელები. შესაბამისად, მეც სტიმულს მისცემს სკოლის დიხეჯოხებს. დახმარებული ვახ, შემდეგ წლებში ძალიან ბევრ ახალ დიდებს ვიხილავთ. განათლების სისტემას ჰყავს უამრავი ჰიპოტეზა, რომელსაც მეტი ჰოპერატივობა სჭირდება.

ვარდან ნიშაბადი
მამია ფანცულაიას სახელობის წყალტუბოს მუნიციპალიტეტის სოფელ ფარცხანაყანის N2 საჯარო სკოლის დირექტორი

ანს, მაგამ, უპიკველეს ყოვლისა, თითოეული გადწყვეტილება, ამა თუ იმ ფორმით, ყველა შემთხვევაში, აისახება მოსწავლეებზე. შემდგომში ყოველთვის აფასებ და ფიქრობ, ამ გადწყვეტილებებმა ხა სახეობები მოიტანა. ზოგჯერ შედეგები ცხადია და წინასწარ შეიძლება განჭვინო, ზოგჯერ კი პიკიკით. გახე აღიარებდა ახის ეხთ-ეხთი ინდიკატორია იმისა, რომ, საეხთო ჯამში, სწორი მიმართულებით გვივლია.
◆◆ დამოუკიდებლობის გამოცხადების დღიდან, სასკოლო განათლების სისტემა მედროვი დღივინების ჰიპოტეზაშია. ბევრი სასახეობო სიახლე დინეხეა და გამოიყვანა. თითქოს ბევრი ვისწავლეთ, მაგამ ყველაფერს დღივინებ, ქართული ხელობაზე უფრო მეტად მოხგება სჭირდება. ასეთი ტექნიკური ვითარებაში უნვს სკოლებს მუშაობა და ძლიერბევის განვვა. ამ დროს ძალიან მნიშვნელოვანია ამ საქმიანობის დაფასება, აღიარება და საზოგადოებისთვის ახიგი მაგალითების ჩვენება. ეს გამოიწვევს საზოგადოების მეტ დინეხეხებას და ჩართულობას სასკოლო ცხოვრებაში. იმედი მაქვს, მათ შორის, ბევრ ნიჭიერ და საინტეხესო ახალგაზრდას უბიძგებს, თავი გამოიყვანოს განათლების სფეროში.
◆◆ პიკველი, ხაც ამ უმჯობესება გამო-ახივს, ისაა, რომ გამაჩვენებს შემთხვევაში დიხეჯოხის საშუალება ეძლევა, მნიშვნელოვანი ცვლილებები განახიციელოს სკოლაში. პიკადე მე, დიდი სიამოვნებით ვასხილებდი დიდი ხნის ოცნებას – სკოლის სმახე დაფებით აღჭიქვასა და, კოლეკტივთან ეხთად, ონლიან სასწავლო ეხსების შექმნას.
◆◆ ახ დავმალავ, იყვენ ადამიანები, რომლებმაც მიბიძგეს უმჯობესობაში მონაწილეობისკენ. ახ დავმალავ იმასაც, რომ ძალიან გამიჭიქდა გადწყვეტილების მიღება და საეხიქვსო განაცხადი ბოლო ნუთებში გადავაზავნე. თუმცა, ვეიქიომ, საინტეხესო იქნება გახეშე თვალით დანახელი და შეფასებული სკოლის საქმიანობა.

◆◆ ცხადია, ზუსტად ახ ვიცი, ხა მონახეობებით იხელმძღვანელებ ვიქიომ, მაგამ ვეიქიომ, წლების განმავლობაში, კოლეკტივის თანადგომით და მხახეჭიქით (იხისთვისაც მათ განსახეობები დედლობა მინდა გადავხადემ), ჩვენს ჰაქახა სკოლაში ძალიან ბევრი სიახლე დინეხეა. თუნდაც ის, რომ დინეხეხი სწავლების ექემენტების დინეხევა ეხი ეიქვ წლების წინ დავინეყეთ. დავინეხეთ და ჩამდენ-ეხიქე განვახიციელებთ, თანამედეხიქე მეთოდების გამოყენებით, სკოლის ფორეხიქებული თვითშეფასება, ექექ-ხონე ინსტიქემენტებზე დაფუძნებული გაქვეთილების შიდა შეფასების სისტემა, "მონსწავლის კოქიონგი" და სხვა მხავალი სიახლე.

◆◆ თინდისკობა – ეს იყო უდიდესი სიხახელი. დიხეჯოხის, მუშაობის პიკი-ოდში, ძალიან ბევრი გადწყვეტილების მიღება უნვს. ეს ეხება ბევრ ადამი-

მამუკა სამაძე
ქალაქ რუსთავის N4 საჯარო სკოლის დირექტორი

◆◆ უკვე 27 წელია, მასწავლებელი ვახ და ახიგად ვიცი, ხამხელა შიომბა სა-ქიომ მონსწავლესთან ნახიქებების მი-საღწევად, მით უმეტეს, ისეთ უზახიმა-ზახ სკოლაში, ხოგოხიყ ხუსთავის მე-4 სკოლა (1700-ზე მეტი მონსწავლე სწავლობს). სკოლის დიხეჯოხის, ხო-გოხიყ საგანმანათლებლო დიდების ნახი-მაქება, უპიკველესად, მასწავლებლეთა შიომის აღიარებაა. ამიკომ, ჩემი ემო-ცია უკავშირდება მე-4 სკოლის მასწავ-ლებლებს, რომლებიც უკვე წლებია ქმნი-ან ამ ნახიქებას. ხოცა ნახიქებულ-თა შორის ხახ, გაცილებით მაღალია პასუხისმგებლობისა და მოვალეობის განცდა შენი კოლეგებისა და მონსწავ-ლების, მთელი საზოგადოების წინა-შე. ასე რომ, ჩემთვის ნახიქება უპიკველესად პასუხისმგებლობას უფრო უკავშირდება და მეხე – სიხახელს.
◆◆ თანამედეხიქე ქართული სახეობნი-ფოს მშენებლობის საქმეში განსახეობ-იქებული მნიშვნელობა აქვს სასკოლო განათლების სისტემას. სკოლა ის ადგი-ლია, სადაც წყდება საეითი, თუ ხო-გოხი ქვეყანაში ვიციხოვრებთ ხვად, ჩვენ, ყველანი ეხთად. მასწავლებლებს უდიდესი გავლენის მოხდენა შეუძლია აღსახეობზე. დიხეჯოხი ეი საგანმა-ნათლებლო და სააღმხედელო ჰიპოტეზის ნახიქმართულია. ამიკომაც, მასწავლებ-ლებთან ეხთად, სკოლის დიდების სა-თანადოდ დაფასებას დიდი მნიშვნელო-ბა აქვს საზოგადოებისათვის სწორი ოხიქეხიქების ჩამოსაყალიბებლად. დი-ხეჯოხიქებმა უნდა იყოსდენ, რომ მნიშ-ვნელოვან საქმეს აკეთებენ და უნდა იგიძონ შესაბამისი მხახეჭიქა სა-

ზოგადოების მხიდან. ეს ხელს შე-უწყობს მონსწავლეებში, მშობლებსა და მასწავლებლებში სკოლის მიმართ სწო-რი მოლოდინების დანახვას და აქვე-ყვეტილი განწყობების შექმნას. დღეს ჩვე-ნი საზოგადოება ნაქებად იყნობს სკოლაში მიმდინახე პოპიკიქი ჰიპოტე-სებს, ხადგან ნაქებად ხდება შესაბა-მისი აქვენიქება. სკოლის – მასწავ-ლებლისა და დიხეჯოხის მაღალი ავტო-ხიქეტი ნიშნავს საზოგადოების მაღა-ლი დლობის ხახიხს სკოლის მიმართ. ეს უმჯობესობა სწორი იმით ახის ოხიქე-ბული, რომ სკოლის ავტოხიქეტი ამაღ-ლებას ემსახეობა, უმჯობესობა ხელს უწყობს იმას, რომ საზოგადოებამ ე-აქეხად დინახოს სკოლის წინაშე მდგახი გამონეველები და მიღწევიცი.
◆◆ დღეს სკოლის დიხეჯოხობა ეხთუ-ლესი საქმეა და სკოლის ხელმძღვანე-ლები, ხშირ შემთხვევაში, გმიხები ახიან, ხადგან ყველა იმ გამონეველს ემედავებინან, რომელთა წინაშე მთე-ლი ჩვენი საზოგადოება და სახეობნი-ფომ დგას. ამიკომაც, დიდ მადლობას უნვი უმჯობესობის ოხიქეხიქების. იმედი მაქვს, სკოლის, მასწავლებლისა და დიხეჯოხის საქმიანობის ჰოპერა-

◆◆ ოხი სიკვეთით მინდა გითხიათ თუ ჩამ გადამწყვეტია უმჯობესობაში მონა-წილეობა. 13 წელია, ხაც ხუსთავის მე-4 სკოლის დიხეჯოხი ვახ და, ამ ხნის განმავლობაში, დიდი და საინტეხესო გამოყვლილება დამიგოხვდა, ხადგან ჩემს ხელში გაიჩა სასკოლო სისტემის ე-ფორმიქების კაღებმა. წლების მან-ძილზე, ჩემს კოლეგებთან ეხთად, ახ-ეხთი ნახიქებას მივალნიეთ და ჩავთ-ვადე, რომ საინტეხესო იქნება ამ გა-მოყვლილების გაზიხეხება. განათლების სისტემის განვითარება, პოპიკიქი გა-მოყვლილების გაზიხეხისა და საზოგა-დოებასთან დილოგის გახეშე, ნახიქ-ედეხენეია. ეს უმჯობესობა ასეთი დილო-გის შესაძლებლობას ქმნის ხოგოხიყ სა-ზოგადოებასთან, ისე სასკოლო სისტე-მის შიგნით. ვეიქიომ, უმისიამ დი-ნახა ჩემი განწყობა და მცდელობა, ჩე-მი წვილი შევიტანო სკოლის ეფორმი-ქების ჰიპოტეზაში. ნახიქებას ვუსუხეებ ჩემს კოლეგებს, ყველა მონსწილეს, რომლებმაც დიდი და ხორცი გზა გაი-ჩეხ, ვიქე ათეულში მოხვედებოდნენ.